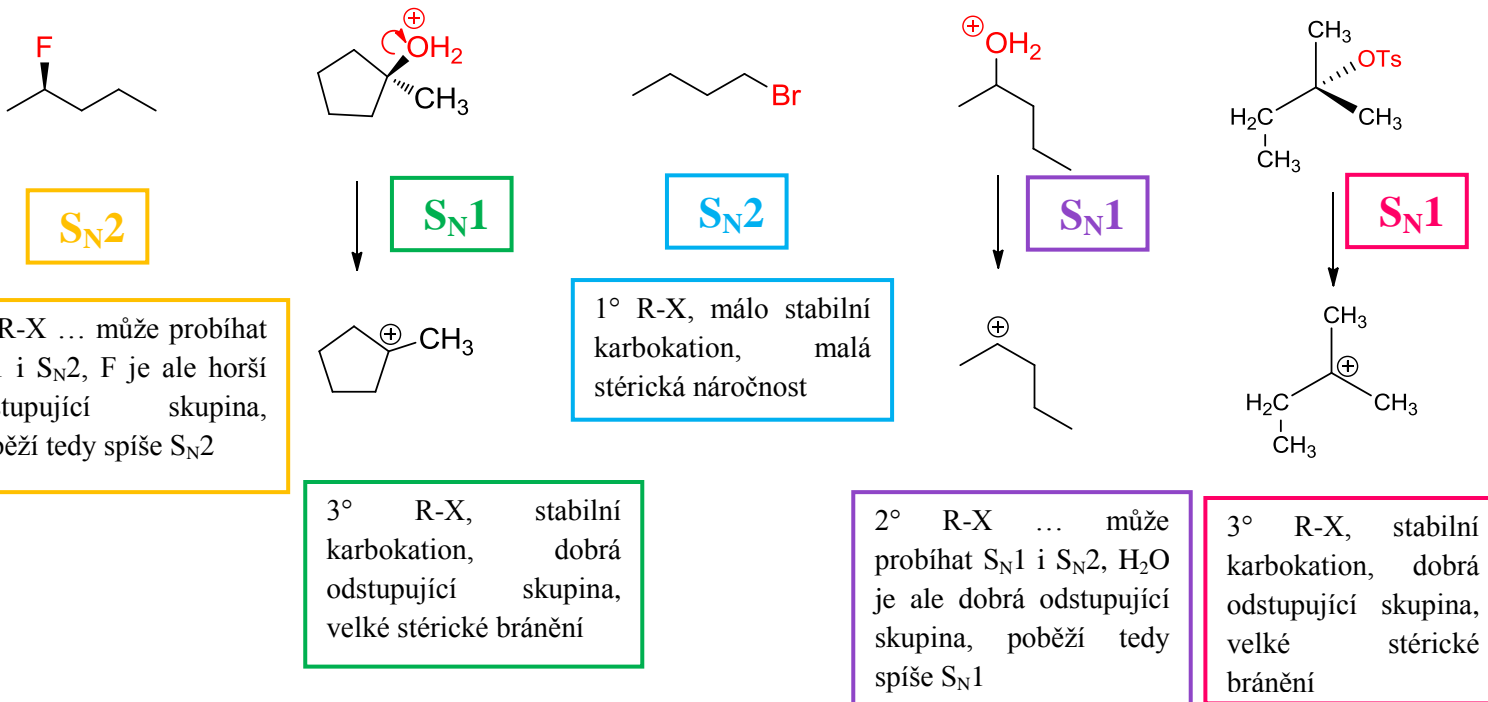
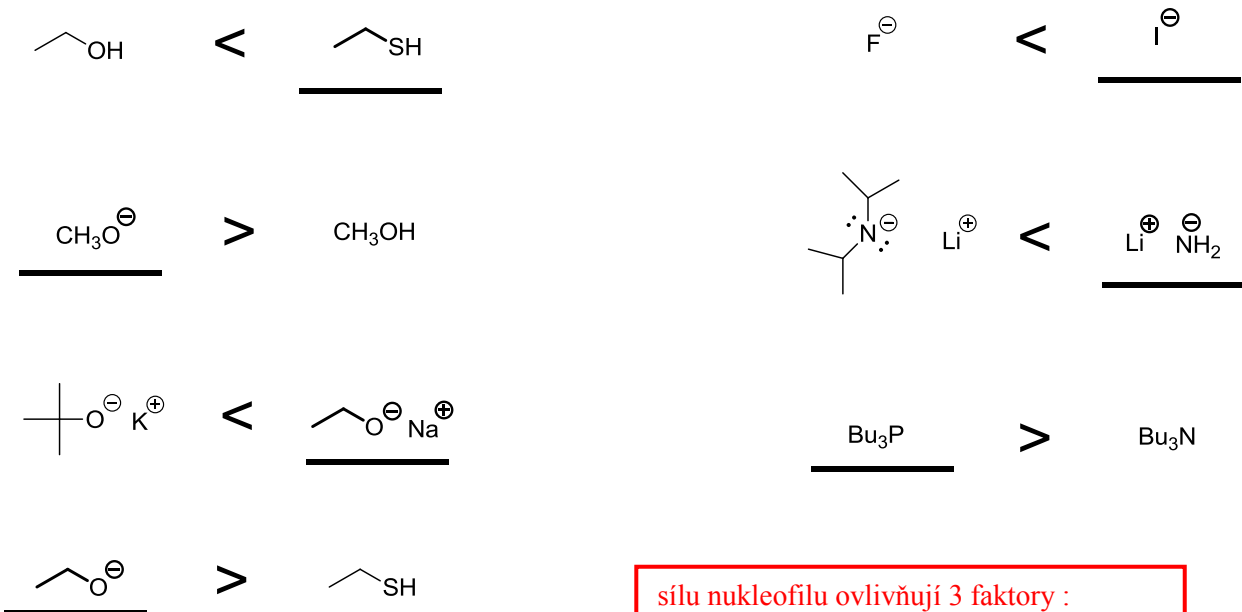

1. Na uvedených substrátech určete, zda bude přednostně probíhat S_N1 nebo S_N2 mechanismus, označte odstupující skupinu a kde je to možné, nakreslete vznikající karbokation.

2. V uvedených dvojicích označte lepší nukleofil.

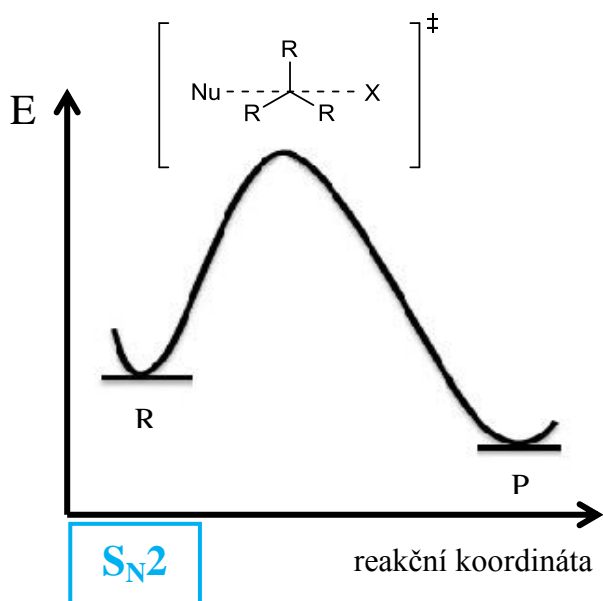
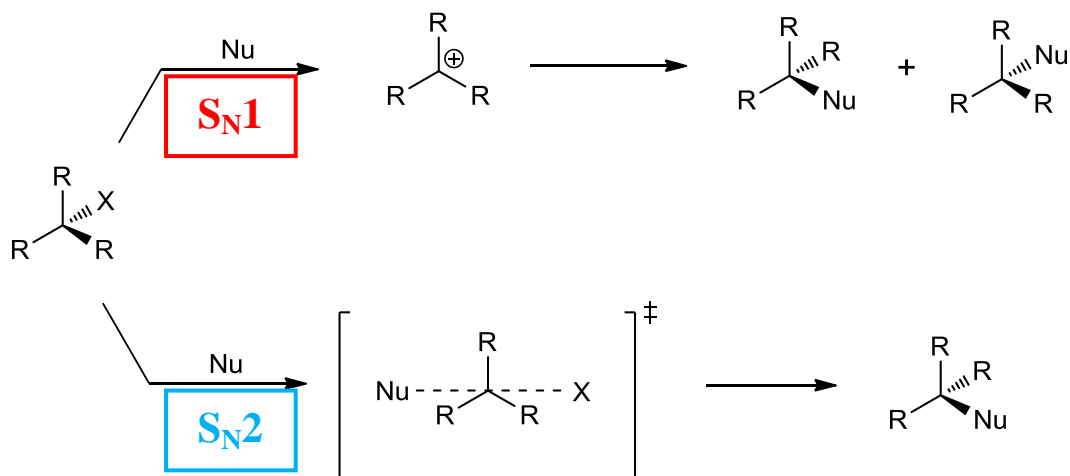
(RADA: Vzpomeňte, jaké 3 vlivy ovlivňují sílu nukleofilu – říkali jsme si na semináři.)

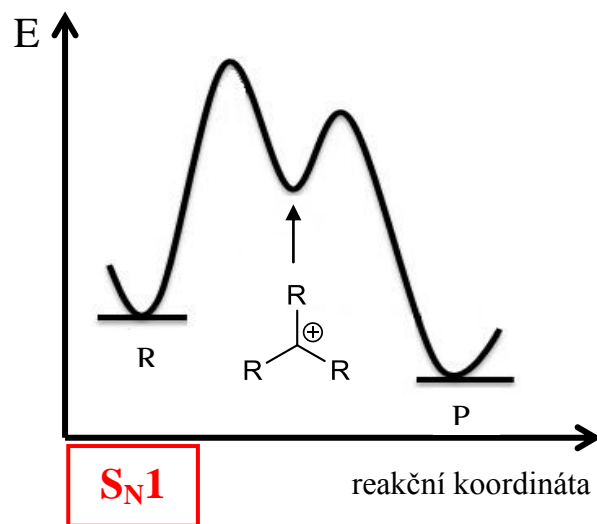
sílu nukleofilu ovlivňují 3 faktory :

1. náboj
2. polarizovatelnost
3. objemnost skupiny (stérický efekt)

3. K následujícímu reakčnímu schématu přiřaďte, zda se jedná o S_N1 nebo S_N2 reakci. Rozhodněte, který graf popisuje průběh reakce S_N1 a S_N2 a naznačte, kde se na reakční koordinátě nacházejí karbokation a transiční stav.

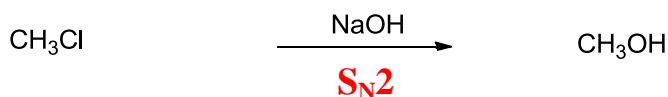
$$v = k \cdot [R-X] [Nu]$$

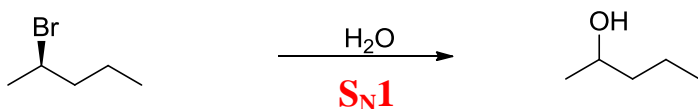
$$v = k \cdot [R-X]$$

4. Doplňte produkty následujících reakcí a určete, zda se jedná o reakci S_N1 nebo S_N2 .

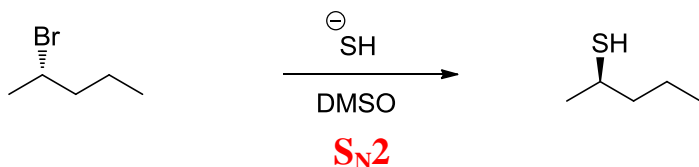
(RADA: Posuzujte typ substrátu – 1° , 2° , 3° , sílu nukleofilu a povahu rozpouštědla. Berte v úvahu i stereochemii, kde je to potřeba.)

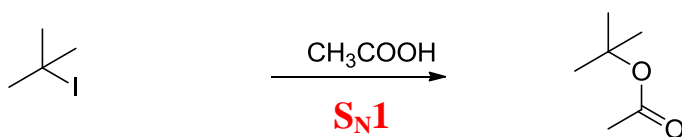
1° , silný Nu, málo stabilní karbokation

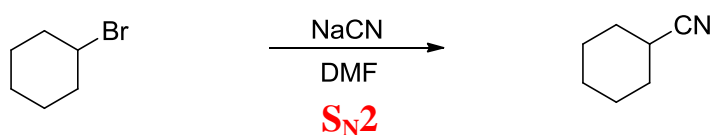
2° , slabý Nu, polární protické rozpouštědlo

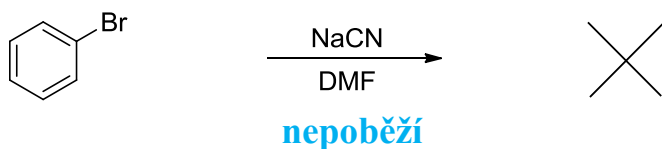
2° , silný Nu, polární aprotické rozpouštědlo

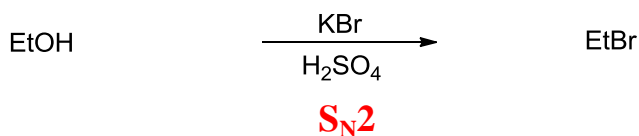
3° , stabilní karbokation, dobrá odstupující skupina, slabý Nu, polární protické rozpouštědlo

2° , silný Nu, polární aprotické rozpouštědlo

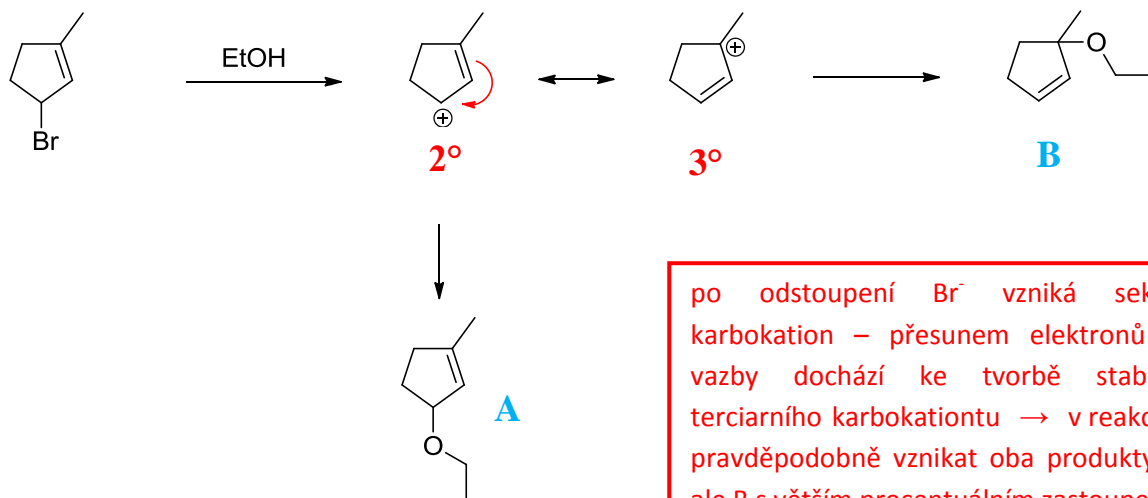

Za těchto podmínek S_N nepoběží, nejtypičtější reakce na benzenovém jádře jsou elektrofilní aromatické substituce (S_EAr)

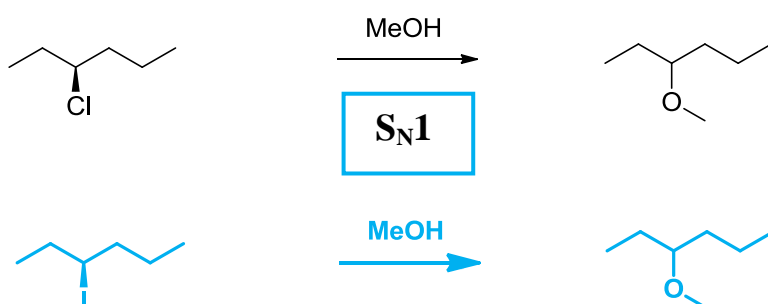
1° , málo stabilní karbokation... v kyselém prostředí dojde k protonaci OH, odstupující skupina je tedy $R-OH_2^+$

BONUS – Víte, že reakce poběží mechanismem S_N1 . Jak bude vypadat nejstabilnější karbokation a jaký tedy bude hlavní produkt?

5. Napište produkty reakcí a určete mechanismus. Která z uvedených reakcí poběží rychleji a proč?

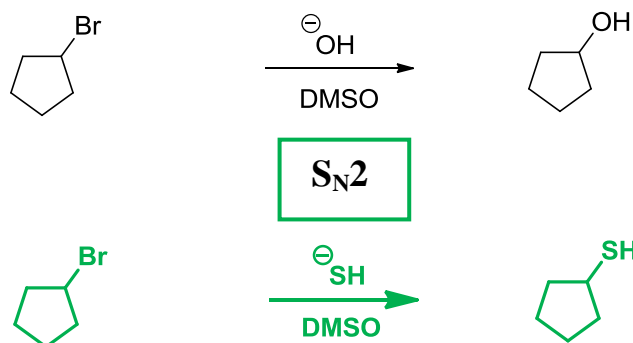
A.

S_N1 ... 2° , slabý Nu, polární protické rozpouštědlo

I^- je lepší odstupující skupina než Cl^- , tato reakce poběží rychleji

B.

S_N2 ... 2° , silný Nu, polární aprotické rozpouštědlo

SH^- je silnější nukleofil než OH^- , tato reakce poběží rychleji